

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Szárnyasoltárok művészete

Egyetemi tanév 2025–2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Történelem
1.5. Képzési szint	Alapkézés (BA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Művészettörténet
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Szárnyasoltárok művészete			A tantárgy kódja	HLM1331
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sarkadi Nagy Emese				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sarkadi Nagy Emese				
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	K
2.7. Tantárgy típusa	Szaktantárgy				

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					8
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					40
3.8. A félév összóraszám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	nincsenek
4.2. Kompetenciabeli	nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	A kurzus során szükség van videóprojektorra/okos táblára, internetkapcsolatra
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumok során szükség van videóprojektorra/okos táblára, internetkapcsolatra.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- Történelmi tények megállapítása történelmi források és közvetett adatok alapján. - A szakmai ismeretek bemutatása szóban és írásban a szakirány nyelvén és egy nemzetközi nyelven. - A művészettörténeti szakterminológia és alapvető fogalmainak megfelelő használata. - Szakmai integráció múzeumi, kulturális és kulturális örökségkezelési intézményekbe
Transzverzális kompetenciák	- A szakmai feladatok határidőre történő pontos, felelősségteljes és hatékony elvégzése, a tudományos etika elvárásainak megfelelően, a hivatkozási szabályok szigorú betartása mellett, a plágium elutasításával. - A csoportos kommunikáció és a hatékony csapatmunka technikáinak alkalmazása, különböző szerepekben. - Hatékony tanulási módszerek és technikák azonosítása és alkalmazása; a folyamatos tanulás külső és belső motivációinak tudatosítása.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Előadásaink során a középeurópai szárnyasoltár-művészet általános bemutatására törekszünk, a fő hangsúlyt az erdélyi emlékanyagra helyezve. A műfaj európai tipológiájának és ezek erdélyi jelenlétének bemutatásával a szárnyasoltárok eredetére és kialakulására is ki szeretnénk térni
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A legjelentősebb szárnyasoltárok bemutatása által a különböző stilisztikai hatások és ikonográfiai jellegzetességek áttekintését szeretnénk adni. Fő célkitűzésünk, hogy a hallgatók úgy a szárnyasoltárok történetére vonatkozó ismereteket elsajátítsák

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Az oltár fogalma. A "szárnyasoltár" és a retábulum kialakulása és előzményei. Európai és erdélyi kutatástörténet.	Előadás + bemutatás	
"A Szép Madonnák Mestere". Lágys stílus Magyarországon. Kolozsvári Tamás.	Előadás + bemutatás	
Erdélyi oltárok a 15. század közepén. Az almakeréki oltár	Előadás + bemutatás	
Rogier van der Weyden: Szent János Triptychon	Előadás + bemutatás	
Nürnberg és Bécs a 15. század második felében. A Schottenmeister, előzményei és követői.	Előadás + bemutatás	
Erdélyi táblaképfestészet a 15. század második felében. A Schottenmeister erdélyi hatása.	Előadás + bemutatás	
Céhek, műhelyszervezet, technikai kérdések Európában és Erdélyben. Írott források és tárgyi emlékek.	Előadás + bemutatás	
Niklaus Gerhaert és a megújuló gótikus szobrászat	Előadás + bemutatás	
A szárnyasoltárok fénykora: a 15-16. század fordulója. Veit Stoss.	Előadás + bemutatás	
A Veit Stoss-fiak kérdése és az erdélyi szobrászat a 15-16 század folyamán. (	Előadás + bemutatás	
Erdélyi oltárépítő központok (1): Segesvár. (	Előadás + bemutatás	
Erdélyi oltárépítő központok (2): Nagyszeben	Előadás + bemutatás	

Erdélyi oltárépítő központok: Brassó	Előadás + bemutatás	
Összefoglalás. Az erdélyi szárnyasoltárok specifikus jellege.	Előadás + bemutatás	
Könyvészet Michael Baxandall: The Limewood Sculptors of Renaissance Germany. Yale University Press, 1982. Meisterwerke Massenhaft. Die Bildhauerwerkstatt des Nikolaus Weckmann und die Malewrei in Ulm um 1500. Ed. Hans Westhoff. Stuttgart 1993. Viktor Roth: Siebenbürgische Altäre. Strassbourg 1916. Radocsay, Dénes: Középkori Magyarország táblaképei. Budapest 1955 Radocsay Dénes: Középkori Magyarország faszobrai. Budapest 1967. Gisela und Otmar Richter: Siebenbürgische Flügelaltäre. Taur bei Innsbruck 1992. Rainer Kahsitz: Carved Splendor: Late Gothic Altarpieces in Southern Germany, Austria, and South Tirol. Los Angeles 2006.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A 16. század oltárai: Veit Stoss személye		
A németalföldi festészet hatásai, kisugárzásai		
A Katzheimer és Pleydenwurd műhelyek		
A Schottenaltar hatása Erdélyben		
Retábulm elemzés: a segesdi oltár		
Tudományos szöveg-elemzése: Robert Suckale - Süddeutsche szenische Tafelbilder um 1420-1450. In: Text und Bild. Bild und Text. DFG Symposion 1988. Stuttgart 1990, 15-34.		
Tehnikai kérdések: infravörös reflektográfia, UV-felvételek, a táblaképfestés technikai kérdései		
Könyvészet Robert Suckale - Süddeutsche szenische Tafelbilder um 1420-1450. In: Text und Bild. Bild und Text. DFG Symposion 1988. Stuttgart 1990, 15-34. 2. Michael Pacher und sein Kreis. Ausstellungskatalog Neustift. Bozen 1998. 3. E. Sarkadi Nagy: Local Workshops - Foreign Connections. Ostfilern 2012. 4. Achim Simon: Österreichische Tafelmalerei der Spätgotik. Der Niederländische Einfluss im 15. Jahrhundert. Berlin 2002.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy keretében elsajátított ismeretek és készségek nélkülözhetetlenek a középkori műalkotások és műemlékek kutatásához, népszerűsítéséhez, értékeléséhez, védelméhez és hasznosításával kapcsolatos tevékenységekhez.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadáson elhangzottak ismerete	Írásbeli vizsga	70 %
	A kötelező könyvészet ismerete	Írásbeli vizsga	30 %
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
5-ös jegy a vizsgán.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.03.22.

Előadás felelőse:
Dr. Sarkadi Nagy Emese.....

Szeminárium felelőse:
Dr. Sarkadi Nagy Emese

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...01.04.2025.

Intézetigazgató:
Dr. Nagy Róbert Miklós

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.